

בש"פ 316/22 - אברהיםסלאימה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 316/22

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העותר: אברהיםסלאימה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

עתירה לגילוי ראיה

תאריך הישיבה: כ"דשבט התשפ"ב (26.1.2022)

בשם העותר: עו"ד אנדרה רזנטל

בשם המשיבה: עו"ד הילה גורני

החלטה

לפני עתירה לגילוי ראיה לפי סעיף 44(א) לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971.

1. נגד העותר הוגש בחודש מאי 2021 כתב אישום, שמייחס לו עבירת מעשה טרור של חבלה בכוונה מחמירה לפי סעיף 329(א)(1) ו-(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) בצירוף סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016 וחבלה במזיד ברכב ממניע גזעני, לפי סעיף 413 וצירוף 144 לחוק העונשין (כתב אישום מתוקן הוגש בחודש יוני 2021). כעולה מכתב האישום, ביום 10.5.2021, ארעה בירושלים התפרעות אלימה שבמסגרתה הותקפו שלושה נוסעי רכב יהודים. במסגרת ההתפרעות הותקפו נוסעי הרכב על ידי צעירים ערבים באבנים ובמכות, ולאחר שאחת האבנים ניפצה את השמשה האחורית של הרכב, הגיע העותר למקום כשהוא רכוב על קטנוע, עצר בצד והתבונן בנעשה. כתוצאה מהמעשים נחבל אחד מיושבי הרכב בראשו והנהג איבד שליטה ברכב, סטה ימינה לתוך חומה נמוכה, פגע בשני אנשים שהיו במקום, והרכב נתקע על החומה. הפורעים המשיכו ליידות אבנים לעבר

הרכב ולתקוף את יושביו. בשלב זה התקרב העותר לרכב כשהוא אווז גז פלפל וריסס לתוך הרכב דרך חלון המושב הקדמי. לנוסעי הרכב נגרמו חבלות ולרכב נגרמו נזקים. שוטר שהבחין בנעשה הגיע בריצה וירה באוויר כדי להרחיק את הפורעים. העותר והאחרים התרחקו, ואחד הפורעים יידה אבן נוספת לעבר השוטר. משכך, צוין בכתב האישום כי במעשיו האמורים פצע העותר בצוותא חדא עם אחרים את שלושת נוסעי הרכב בכוונה להטיל בהם נכות או מום או לגרום להם חבלה חמורה מתוך מניע לאומני; והרס ופגע במזיד ברכב בצוותא מתוך מניע גזעני.

2. ביום 22.6.2021 פנה בא כוח העותר לפרקליטות מחוז ירושלים בבקשה לקבל מחומר הראיות צילומים ממצלמות האבטחה. לטענתו, בתמונות אלו יש כדי לתמוך בגרסתו שהגיע למקום, ראה את ההתרחשות, וריסס גז פלפל לתוך הרכב מחשש שנוסעי הרכב חמושים. כנטען, לאחר שנשמעו יריות השוטר חזר לקטנוע והודיע לאנשי משמר הגבול שהיו במקום כי יש צורך בהתערבותם. בקשתו לקבל את חומרי הצילומים נדחתה.

3. בהמשך לכך, ביום 3.11.2021 חתם שר הביטחון על תעודה בדבר ראיות חסויות משיקולי ביטחון המדינה. החיסיון הוטל על מקורות מידע של שירות הביטחון הכללי (להלן: השב"כ) לרבות כל פרט או תוכן מידע שיש בו כדי לחשוף אותם; על שיטות ודרכי פעולה, פעילות מבצעית, נהלי עבודה ודרכי השגת מידע של השב"כ המתייחסים לאיסוף מידע מחוץ ובמסגרת חקירה, לרבות תוכן מידע העלול להביא לחשיפת שיטות ונהלים אלה; על אמצעים טכניים של השב"כ להשגת חומר מודיעיני וחומר חקירה, לרבות החומר אשר נאסף באמצעים אלה; על תפקידים, שמות ומשימות של עובדי השב"כ לרבות כל פרט אחר שיש בו כדי לגלות או לחשוף בדרך כלשהי את זהותם; על רשימת החומר והמידע החוסים תחת תעודת החיסיון, לרבות כל פרט מזהה לגביהם או שיש בו כדי להעיד על מהותו, היקפו וכמותו של החומר החסוי, ולמעט העובדה שמדובר במידע מודיעיני וחומר חקירה חסוי.

4. ביום 15.12.2021 שב ופנה בא כוח העותר לפרקליטות מחוז ירושלים, במטרה לקבל תמונות נוספות ופרפראזה גלויה. בתגובה לפנייה זו נשלחו לעותר תמונות שבהן רואים את העותר, לבוש קסדה ונעלי ספורט לבנות, מרסס גז אל תוך הרכב; ותמונה של העותר רכוב על הקטנוע. במכתב צוין כי "במצלמת סטילס משטרתית נלכדו תמונות אלו המצורפות בזאת והועברו לגופי החקירה. בתמונות נראה האופנוע עם לוחית זיהוי ברורה. פרטים נוספים לגבי צילום זה הינם חוסים תחת חסיון".

5. מכאן העתירה שלפניי, שבמסגרתה טוען העותר כי קיים חומר מצולם שיכול לתמוך בטענתו שהוא נקלע לאירוע, ראה את המתרחש "ופעל בפזיזות, אך בוודאי לא היה חלק מההתארגנות שקדמו לו. לטענת העותר הגיע לקראת סוף האירוע כאשר הרכב עלה על המדרכה והעיף העוברים [והשבים] לאוויר" (סעיף 6 לעתירה).

6. ביום 26.1.2022 קיימתי דיון בעתירה, תחילה במעמד הצדדים ובהמשך דיון חסוי במעמד המשיבה ונציגיה בלבד. בדיון הגלוי חזר בא כוח העותר על טענותיו בעתירה. המשיבה מצדה טענה כי למעשה אין מחלוקת בין הצדדים על ההתרחשות העובדתית בתיק זה וכי אין חומרים רלוונטיים נוספים בחומר החסוי. לדבריה, במסגרת החומר הגלוי, ובכלל זאת בסרטון האירוע (להלן: הסרטון), רואים את ההתרחשות שמתוארת בכתב האישום, והעותר אישר התרחשות זו בהודעותיו. המשיבה הדגישה כי כל שמיוחס לעותר זה מעורבות ספונטנית באירוע, לא קשירת קשר ולא תכנון. לאחר מכן, בדיון במעמד צד אחד עיינתי בחומר החסוי וקיבלתי הבהרות לגביו. גם במסגרת הדיון במעמד צד אחד שבה והדגישה המשיבה כי לא מיוחסים לעותר קשירת קשר, תכנון או התארגנות, אלא השתתפות ספונטנית באירוע שמתואר בכתב האישום.

7. לאחר שעיינתי בחומר החסוי שרלוונטי לעניינו של העותר, בחלק מן החומר הגלוי (ובכלל זאת בסרטון) ובחומר שהועבר לעיונו של העותר לאחר פנייתו למשיבה, באתי לכלל מסקנה שדינה של העתירה להידחות. הוצאת תעודת חיסיון לפי סעיף 44 לפקודת הראיות מטעמים של ביטחון המדינה חורגת מעיקרון היסוד בהליך הפלילי שלפיו זכאי הנאשם לעיין בכל חומר החקירה שנוגע לעניינו, כדי לנהל הגנתו כראוי ולהגשים את הזכות החוקתית להליך הוגן. משהוצאה תעודת חיסיון וזו נתקפת במסגרת עתירה לגילוי ראיה חסויה, על בית המשפט לשמש לנאשם עיניים ולבחון את חומר החקירה החסוי בקפידה יתרה, ככל שניתן מנקודת מבטו של סנגור בחיפוש אחר "כלבדלראיהשישבה, ואפילו בדוחק - כשהיא לעצמה ואוסראיות אחרות - לסייע לנאשם" (בש"פ 9086/01 רביב' מדינת ישראל, פ"דנו(3) 163, 172 (2002)). במסגרת עיון זה, אם תימצא ראיה שהיא חיונית להגנת העותר, יורה בית המשפט על גילוי, תוך העדפת זכות העותר להליך הוגן והאינטרס בדבר חשיפת האמת על פני האינטרס הביטחוני. ביחס לשאר הראיות החסויות נדרש בית המשפט לאזן בין התועלת לנאשם מחשיפתן-בשים לב למשקלן ולחשיבותן של הראיות הנדונות - לבין הפגיעה האפשרית באינטרס הביטחוני שבגינו הוצאה תעודת החיסיון. אגב כך תיבחן האפשרות להורות על חשיפה חלקית של הראיות החסויות, אם במישורין ואם בדרך של פרפראזה (בש"פ 9066/17 מורתגה נ' מדינת ישראל, פסקה 6 (28.2.2018)). בחומר החסוי בעניינו של העותר אין - על פי אמות המידה שעליהן עמדתי לעיל -ראיות שיוכלו לסייע לעותר בניהול הגנתו, ובכלל זאת ראיות להוכחת גרסתו. חשיפת הראיות לא תשרת את האינטרסים של העותר והיא עלולה לפגוע בביטחון המדינה.

העתירה נדחית אפוא.

ניתנה היום, כ"ה בשבט התשפ"ב (27.1.2022).

ש ו פ ט